

Sygn. akt VU 747/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 października 2013 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Magdalena Marczyńska

Protokolant Alicja Jesion

po rozpoznaniu w dniu 23 października 2013 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku W. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania W. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 25 kwietnia 2013 r. sygn.(...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje wnioskodawcy W. R. prawo do emerytury od dnia 15 sierpnia 2013r.

Sygn. akt VU 747/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 25 kwietnia 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił wnioskodawcy W. R. prawa do emerytury. W uzasadnieniu wskazał, że wnioskodawca nie udowodnił wymaganych 15 lat pracy w warunkach szczególnych i nie osiągnął wieku emerytalnego.

Od decyzji powyższej W. R. odwołał się w dniu 8 maja 2013 roku. Wniósł o przyznanie żądanego prawa z uwagi na to, iż przepracował wymagane 15 lat w warunkach szczególnych.

Na rozprawie w dniu 25 czerwca 2013 roku wnioskodawca sprecyzował odwołanie, wnosząc o zaliczenie do pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia od 1 września 1983 roku do 29 maja 1992 roku w Fabryce (...) w P. na stanowisku spawacza.

ZUS wnosił o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy ustalił co następuje:

W. R., urodzony w dniu (...), złożył w dniu 14 marca 2013 roku wniosek o przyznanie emerytury.

(dowód: wniosek o emeryturę k. 1-3 w aktach ZUS)

Na dzień 1 stycznia 1999 roku skarżący udowodnił staż pracy wynoszący ponad 25 lat. Niekwestionowany przez ZUS okres zatrudnienia wnioskodawcy w warunkach szczególnych wynosi 11 lat, 5 miesięcy i 23 dni. Są to okresy zatrudnienia: od 3 marca 1977 roku do 9 lutego 1982 roku w Fabryce (...) w P. na stanowisku spawacza oraz od 1

czerwca 1992 roku do 31 grudnia 1998 roku w (...) Spółce z o.o. w P. na stanowisku operatora urządzeń oczyszczalni ścieków (z wyłączeniem okresów zasiłków chorobowych).

Wnioskodawca nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

(okoliczności niesporne)

W okresie od 1 września 1983 roku do 29 maja 1992 roku wnioskodawca był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Fabryce (...) w P. W świadectwie pracy wystawionym wnioskodawcy, a także umowach o pracę pracodawca podał, że był on zatrudniony na stanowisku ślusarza-spawacza.

(dowód: świadectwo pracy k. 7 w aktach ZUS, umowy o pracę w aktach osobowych wnioskodawcy)

We wskazanym wyżej okresie wnioskodawca pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jako spawacz i wykonywał prace związane ze spawaniem i wycinaniem elektrycznym i gazowym. W okresie tym wnioskodawca wykonywał takie same czynności, jak we wcześniejszym okresie zatrudnienia w (...) od 3 marca 1977 roku do 9 lutego 1982 roku, który ZUS zaliczył do pracy w warunkach szczególnych.

Wnioskodawca upalał stal dla wydziału mechanicznego i żeliwo dla odlewni palnikiem automatycznym i palnikiem ręcznym. Ponadto wykonywał prace spawalnicze przy montażu. W wydziale, w którym pracował wnioskodawca było zatrudnionych 4 ślusarzy, którzy wykonywali prace ślusarskie, takie jak np. cięcie blach, trasowanie blach na gilotynach itp. Wnioskodawca nie wykonywa prac ślusarskich. Sporadycznie zdarzało się, że trasował blachy, ale czynności te wykonywał dopiero pod koniec zatrudnienia w (...).

(dowód: częściowo zeznania świadka G. K., zeznania świadka S. P. k. 21, zeznania wnioskodawcy k. 21 w zw. z k. 11, 11 odwrót w aktach sprawy)

We wniosku w sprawie zatrudnienia pracownika wskazano, że wnioskodawca z dniem 1 września 1983 roku został zatrudniony na stanowisku palacza-spawacza.

(dowód: ww. wniosek k. 32 w aktach osobowych wnioskodawcy)

Fabryka (...) w P. wystawiła wnioskodawcy świadectwo pracy w warunkach szczególnych, w którym wskazała, że w okresie od 1 września 1983 roku 29 maja 1992 roku wykonywał on prace w warunkach szczególnych wymienione w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w wykazie A, dziale XIV, poz. 12, to jest prace przy spawaniu elektryczno-gazowym.

(dowód: świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych k. 8 w aktach ZUS)

Przy zaliczeniu do pracy w warunkach szczególnych okresów zatrudnienia od 1 września 1983 roku 29 maja 1992 roku, łącznie z okresami niekwestionowanym przez organ rentowy, staż pracy wnioskodawcy w takich warunkach wynosi łącznie więcej niż 15 lat.

(okoliczność niesporna)

Sąd Okręgowy zważył i ocenił co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 (tj. poniżej 65 lat dla mężczyzn). Ustęp 4 art. 32 stanowi zaś, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk

oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Stosownie do art. 184 ust. 1 wskazanej wyżej ustawy (w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 2012 roku) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. w dniu 1 stycznia 1999 roku) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

W świetle powyższych regulacji żądanie wnioskodawcy należało zatem rozpoznać w aspekcie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 z późn. zm.), zwanego dalej rozporządzeniem. Z treści § 4 tego rozporządzenia wynika, iż pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w Wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ten „wymagany okres zatrudnienia” to okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia), natomiast pracą w warunkach szczególnych jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tegoż aktu (§ 1 i § 2 rozporządzenia).

Okresy pracy w warunkach szczególnych, stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. Brak takiego świadectwa nie wyklucza jednak dokonania ustalenia zatrudnienia w warunkach szczególnych innymi środkami dowodowymi w toku postępowania sądowego. Stanowisko takie wielokrotnie zajmował również Sąd Najwyższy, który między innymi w wyroku z dnia 2 lutego 1996 roku, II URN 3/95, OSNAP 1996/16/239 stwierdził, że w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokości mogą być udowodniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego. Ograniczenia dowodowe zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm.), obecnie rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. Nr 237, poz. 1412), dotyczą wyłącznie postępowania przed tymi organami. Dodatkowo wskazać należy, że z cytowanego wyżej § 2 rozporządzenia nie wynika, aby stwierdzenie zakładu pracy w przedmiocie wykonywania przez pracownika pracy w warunkach miało charakter wiążący i nie podlegało kontroli organów przyznających świadczenia uzależnione od wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach nie jest bowiem dokumentem urzędowym w rozumieniu art. 244 § 1 i 2 k.p.c., a tylko dokumenty wystawione przez te organy stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Natomiast omawiane świadectwo traktuje się w postępowaniu sądowym jako dokument prywatny w rozumieniu art. 245 k.p.c., który stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Dokument taki podlega kontroli zarówno co do prawdziwości wskazanych w nim faktów, jak i co do prawidłowości wskazanej podstawy prawnej. Sąd, a także organ rentowy, są zatem uprawnione do weryfikacji danych zawartych w

świadczenie wykonywania prac w warunkach szczególnych, wystawionym przez pracodawcę. Jeżeli świadectwo to zawiera dane, które nie są zgodne z prawdą, nie mogą na jego podstawie dokonać ustaleń, od których uzależnione jest prawo do świadczeń emerytalnych. To samo dotyczy ujawnienia okoliczności, że wskazane w zaświadczeniu pracodawcy stanowisko pracy wykonywanej w szczególnych warunkach nie figuruje w wykazie powołanym w tym zaświadczeniu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 listopada 2004 roku, I UK 15/04, OSNP 2005/11/161).

Spór pomiędzy stronami, w związku z zarzutami podniesionymi przez wnioskodawcę w odwołaniu, ograniczał się do faktu, czy ma on wymagany 15-letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach. Spełnienie pozostałych przesłanek nie było przedmiotem sporu, a jednocześnie nie budzi żadnych wątpliwości – wnioskodawca ma wymagany okres zatrudnienia, to jest 25 lat, i nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego. Wiek 60 lat wnioskodawca osiągnął zaś już w toku postępowania sądowego, a mianowicie w dniu (...)

Dokonując ustaleń w zakresie rodzaju prac wykonywanych przez wnioskodawcę w okresie od 1 września 1983 roku 29 maja 1992 roku w Fabryce (...) w P. Sąd oparł się na częściowo na zeznaniach świadka G. K. oraz zeznaniach S. P. oraz na zeznaniach samego wnioskodawcy.

Zeznania świadka G. K. Sąd uznał za niewiarygodne, w zakresie w jakim wynika z nich, że przez cały wskazany wyżej okres wnioskodawca oprócz prac spawalniczych wykonywał także prace ślusarskie, tj. trasowanie i cięcie blach. Zeznania te pozostają bowiem w oczywistej sprzeczności z zeznaniami świadka S. P., który był w spornym okresie kierownikiem wnioskodawcy. Zeznania świadka S. P. są szczegółowe i precyzyjne i korespondują z zeznaniami samego wnioskodawcy. Z zeznań świadka S. P. i wnioskodawcy wynika w sposób jednoznaczny, iż w okresie od 1 września 1983 roku 29 maja 1992 roku wnioskodawca wykonywał tylko prace spawalnicze, a jedynie pod koniec zatrudnienia zdarzało się sporadycznie, że trasował blachy. W ramach tych prac wnioskodawca upalał stal dla wydziału mechanicznego i żeliwo dla odlewni palnikiem automatycznym i palnikiem ręcznym oraz wykonywał prace spawalnicze przy montażu.

Z zeznaniami świadka S. P. i wnioskodawcy koresponduje przy tym wniosek w sprawie zatrudnienia pracownika, w którym wskazano, że z dniem 1 września 1983 roku wnioskodawca został zatrudniony na stanowisku palacza-spawacza. Ponadto należy zwrócić na uwagę fakt, iż pracodawca wystawił wnioskodawcy świadectwo pracy w warunkach szczególnych, w którym wskazał, że w okresie od 1 września 1983 roku 29 maja 1992 roku wykonywał on prace w warunkach szczególnych wymienione w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w wykazie A, dziale XIV, poz. 12, to jest prace przy spawaniu elektryczno-gazowym.

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie budzi zatem żadnych wątpliwości, że wnioskodawca wykonywał w spornym okresie zatrudnienia stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace wymienione w Wykazie A Dziale XIV, poz. 12 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, tj. prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym i gazowym. Okres tej pracy, łącznie z okresami niekwestionowanymi przez organ rentowy, wynosi ponad 15 lat.

W związku z tym, że wykazany przez wnioskodawcę okres pracy w warunkach szczególnych wynosi więcej niż 15 lat, stwierdzić należało, iż spełnia on wszystkie wymagane prawem warunki do uzyskania prawa do emerytury zgodnie z art. 32 ust. 1 w zw. z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.